

Voerconversie: één woord, meerdere betekenissen

F. E. de Buisonjé, onderzoeker eendenhouderij

Belangrijk kengetal in de intensieve veehouderij is de voerconversie, oftewel het getal dat aangeeft hoeveel kg voer nodig voor de produktie van één kg levend gewicht (of eieren). In dit artikel, toegespitst op de sector (pluim-vee)vlees, worden enige gangbare methoden om de voerconversie te berekenen, op een rijtje gezet. Het blijkt dat vooral uitval bij de verschillende rekenmethodes verschillend wordt gewaardeerd, met als gevolg soms grote verschillen in de voerconversie, afhankelijk van de rekenmethode.

In diverse publikaties kunt u verschillende benamingen voor de voerconversie tegenkomen, zoals:

- praktische voerconversie (1),
- technische voerconversie gecorrigeerd voor uitval (2),
- theoretische voerconversie op basis van groei (3).

1) De praktische voerconversie is de meest eenvoudige, de totaal gebruikte hoeveelheid voer gedeeld door de totaal afgeleverde hoeveelheid nuchter levend gewicht. Hoe meer uitval, hoe slechter deze voerconversie wordt. Vooral uitval op latere leeftijd vertekent het beeld van deze voerconversie (tabel 1).

2) De technische voerconversie wordt voor uitval gecorrigeerd door de uitgevallen dieren te wegen (of het gewicht van uitval uit een tabel te halen). De uitgevallen dieren worden dan meegerekend als produktie (!). Omdat jongere dieren een veel gunstiger voerconversie hebben dan oudere dieren, wordt deze voerconversie gunstiger naarmate er meer uitval op jonge leeftijd optreedt (tabel 1).

3) De theoretische voerconversie op basis van groei gaat uit van groei (eindgewicht

minus gewicht ééndagskuikens) waarbij de totaal gebruikte hoeveelheid voer wordt gecorrigeerd voor de voeropname van de uitgevallen dieren. Deze voerconversie is dus ongevoelig voor het effect van uitval (tabel 1).

In tabel 1 wordt een voorbeeld gegeven aan de hand van een denkbeeldig soort pluimvee. De berekeningen zijn gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- * ééndagskuiken 50 gram per stuk,
- * aflevergewicht op 6 wkn: 2 kg,
- * v.c.cum week 1t/m 3 = 1,5
- * v.c.cum week 1t/m 6 = 2,0
- * uitval wk 3 woog 666 gram/dier, v.c.cum uitval = 1,5
- * uitval wk 6 woog 1900 gram/dier, v.c.cum uitval = 2,0.

Er zijn vier situaties doorgerekend, uitgaande van b.v. 1000 dieren die op een leeftijd van 6 weken zijn afgeleverd:

- geen uitval (A),
- 10 % uitval in week 3 (B),
- 10 % uitval waarvan 5 % in week 3 en 5 % in week 6 (C),
- 10 % uitval in week 6 (D).

Tabel 1: effect van uitval op verschillende voerconversies.

	V.C.-prakt.	V.C.-techn.	V.C.-theor.
A) geen uitval	2,000	2,000	2,051
B) 10 % uitval wk 3	2,056	1,982	2,051
C) 5% uitv. wk.3 + 5% wk.6	2,133	1,992	2,051
D) 10 % uitv. wk 6	2,211	2,000	2,051

Bespreking van de resultaten (tabel 1)

Als het gaat om het vergelijken van resultaten van proeven waar de uitval niet aan het effect van proefbehandelingen kon worden toegeschreven, is de theoretische v.c. het meest “zuiver”. Maar de praktische v.c. geeft het beste weer hoe de voerkosten stijgen t.o.v. de opbrengst met toenemende uitval en naarmate die uitval op latere leeftijd optreedt.

De praktische voerconversie is het meest gevoelig voor het effect van uitval (in ons voorbeeld een verslechtering tot 21 punten), terwijl de technische voerconversie met 2 punten **verbetert** bij 10 % uitval in de derde week!

Alleen de theoretische voerconversie is in alle vier de gevallen identiek en dat was ook de bedoeling. Opvallend is het grote verschil tussen praktische en technische v.c. in een situatie met uitval: de oorzaak hiervan ligt in het al dan niet als productie meerekenen van die uitval !

Dat de theoretische v.c. in een situatie zonder uitval hóger uitpakt dan de praktische of technische v.c. zit ‘m in de correctie voor het gewicht van de ééndagskuikens. Deze v.c. is op basis van **groei**.

De praktische en technische v.c. zijn op basis van **eindgewicht**.

Discussie

We laten de keuze van de beste v.c. graag aan de lezer over. Dan moet hij of zij de volgende vragen beantwoorden: welke v.c. maakt verschillende koppels het beste met elkaar vergelijkbaar ?! En hoe wens ik het effect van uitval zichtbaar te maken, in de praktische voerconversie of in een aparte kolom “uitval” ?!

Conclusie

Bij presentatie van proefresultaten is het aan te bevelen om zowel de praktische als de theoretische v.c. te vermelden, met daarbij het percentage uitval. En liefst ook nog de periode waarin die uitval overwegend optrad. □